

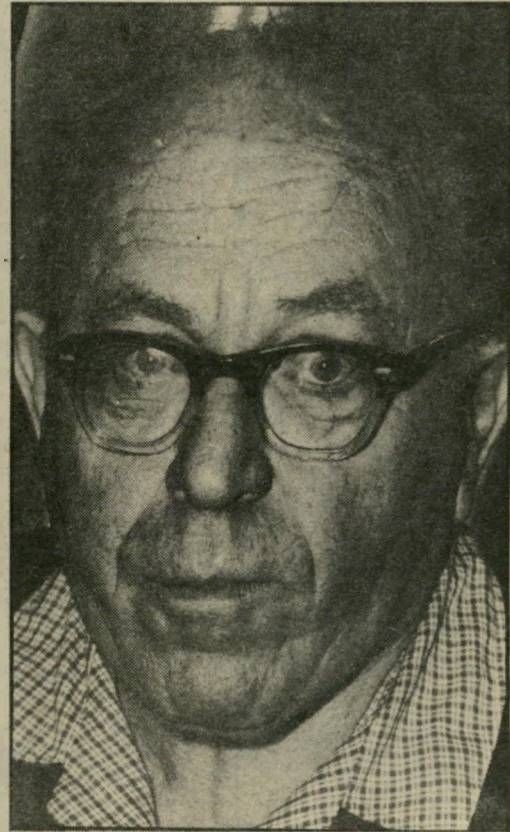
פנחס גולדשטיין:

„הספירה בקול רם לא

לסלי סבה:

„לא הונח אם יש
הרתעה בעונש־מוות!“

יעקב ארנון:

„אם יעשו צעדים נכונים
ונבונים — נצא מזה!“

במיסגרת פנת-התימהון השבועית שלי פניתי אל ח"כ פנחס גולדשטיין ושאלתי אותו. האם זה ייתכן שהוא אמר כי צריך להפסיק ולספור את חללי צה"ל בלבנון. כי זה פוגע בזיכרם ובמוראל הצבא.

לא, לא, לא! לא! כמובן שלא יכולתי להגיד דבר כזה. אני אמרתי שצריך להפסיק להתעסק באיזכור של המיספרים. צריך להפסיק את כותרות הענק האלה. החלל ה-598, החלל ה-599, החלל ה-600". לא התכוונתי, חס וחלילה, שצריך להפסיק ולהודיע על חללים. אני חושב שהספירה הזאת פוגעת/בעם ישראל.

- **אני דווקא חושבת שהעובדה שנהרגו כבר 600 איש פוגעת במוראל של עם ישראל, ולא הפירסום. ואולי הספירה הזאת בקול רם תזכיר למי שצריך את מחירי השהיה בלבנון, ואולי היא תגרום, או לפחות תעזור, לזירוז יציאתנו משם.**
- אם הייתי חושב שהספירה בקול רם תעזור לזירוז יציאתנו מלבנון, תאמיני לי שלא הייתי אומר את מה שאמרתי. כולם הרי רוצים שנצא מלבנון בהקדם.
- **מי זה בולם?**
- תכתבי שפינחס גולדשטיין מחייב יציאה מלבנון בהקדם האפשרי.
- **תסרר את זה, ואז לא יספרו יותר חללים בקול רם.**

בעיקבות רצח הזוג בבית-ג'אלה, התעורר שוב הוויכוח העתיק על עונש-המוות בישראל. גבר קולם של אלה המצדדים בו. שאלתי את ד"ר לסלי סבה, מהמכון לקרימינולוגיה של האוניברסיטה העברית. מדוע בוטל עונש-המוות ברוב הארצות המפותחות בעולם.

זה היה צירוף של לחץ מוסרי והרצון לא לשלול מאדם את זכותו לחיים.

- **אנשי אקדמיה טוענים כבר שנים, שעונש־מוות אינו מרתיע. מה דעתך?**

נעשו הרבה מחקרים בעניין זה, ורובם טענו שזה לא מרתיע. היה מחקר אחד מאור מפורסם, שנערך בארצות-הברית, ושטען שעונש־מוות כן מרתיע, אבל אחר-כך הסתבר ששיטת-המחקר הייתה פסולה.

בנירדילנד, למשל, בכל פעם שמתחלפת ממשלה, משנים את החוק לגבי גזרי-מוות. כמה שנים יש וכמה שנים אין. תנודות הפשע באותן שנים לא הראו על כל קשר בין שני הדברים. מכאן, לפי דעתי אין הוכחה שעונש־מוות מרתיע וגם אין הוכחה שהוא לא.

- **בוא נעזוב רגע את ההרתעה. מה עם הענישה — מדוע לא לגזור מוות על אדם שרצח מישהו אחר?**

אם אתה מאמין בעונש תגמולי ואם אתה מאמין, בעצם, בעין תחת עין, אבל גם כאן תהיה בעיה. מה תעשה לאנס? מיד ייווצר כאן אי-שוויון בענישה. הרי אי-אפשר לאנס אנס או לגנוב מגנב. כך ייצא, שעל רצח אפשר יהיה לעשות, עין תחת עין ועל שאר הפשעים לא.

- **מה דעתך, האם לחץ דעת-קהל מסויים יכול לגרום להתרת עונש־מוות בארץ?**

המכסימום שעשו עד היום, זה שבעיקבות איוה פשע מחריד ביטלה ממשלת הליכוד את ההנחיה לא לדרוש עונש־מוות. כלומר, אפשר להטיל עונש־מוות אבל אני לא מאמין שיתירו לבצע אותו.

יש הרבה מאוד התנגדות לעונש־מוות במערכת המישפטית, ואני מאמין שהיא תצליח לרסן את לחץ הקהל. גם אם יהיה כזה.

- אילו היו לנו כל-כך הרבה דולארים כמו תוכניות להבראת-המשק, אולי כבר היינו יוצאים מהצרות. שאלתי את ד"ר יעקב ארנון. מי שהיה מנכ"ל משרד-האוצר בשנים 1970-1956. איזו מהתוכניות הכי-נראית לו.

התוכנית של הרשימה המתקדמת הכי-נראית לי, כמובן, אבל זה לא המקום לפרט אותה. אומר רק שהיא התוכנית היחידה שלא תפגע בכלל במעוטי-היכולת, תכאיב קצת לשכבה הבינונית ותכאיב דיחזק לחזקים.

- **כמה זמן יימשכו הכאבים, עד להבראה שלמה?**

אני מניח ששנה-שנתיים.

- **אם לא ייעשה כלום או ייעשו צעדים בנוסף אספירי, אומרים שנגיע לקטטרוסה בלבליה. מה זה בדיוק — איך אני אדע בוקר אחד שאומנם הקטטי טרופה הגיעה?**

הקטטרופה הגיעה ביום שמדינת ישראל לא תוכל לייבא את מה שהיא צריכה כדי להמשיך ולהתקיים כרגיל, או אפילו קצת פחות מהרגיל. כלומר, לא יהיה דלק, לא יהיה תה, לא קפה, לא סיגריות.

- **אתה בכוונה לא אומר לחם?**

כן. אני משער שככל מיקרה לחם יהיה. אבל לא הרבה מעבר לזה.

- **אמריקה תיתן לנו להגיע למצב כזה?**

אני מסופק מאוד אם אמריקה תמשיך לעזור לנו, אם אנחנו לא נראה שאנחנו עוזרים לעצמנו.

- **אני מקווה שלא נצטרך איזה מילחמה שתגמור לנו את הצרות הבלבליה, כמו מילחמת ששתי הימים, שגמרה את המיתון ב'67.**

זה לא נכון שהמילחמה גמרה את המיתון של '67. היום כבר יודעים שאו יצאנו מהצרות בתחילת '67, בינואר או בפברואר. מלבד זאת, המיתון אז היה בחלקו מתוכנו, כדי שלא נגיע למצב של קרוב לקטטרופה. זה לא כמו הפעם.

- **אתה אוסטימי לגבי עתידנו הבלבלי?**

אני אופטימי מטיבעי ואני יודע שאם יעשו צעדים נכונים ונבונים, אם כי כואבים, נצא מזה.